

Nacrt

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O EUROPSKIM
RADNIČKIM VIJEĆIMA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O EUROPSKIM RADNIČKIM VIJEĆIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. točke 1. i članka 55. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Zakon o europskim radničkim vijećima stupio je na snagu 7. kolovoza 2014. godine, a objavljen je u Narodnim novinama, broj 93/14.

Predmet uređenja Zakona je osnivanje europskih radničkih vijeća ili uspostava jednog ili više postupaka obavješćivanja i savjetovanja kod poslodavca koji obavlja gospodarsku djelatnost na razini Europske unije te kod povezanih poslodavaca koji obavljaju gospodarsku djelatnost na razini Europske unije (članak 1. Zakona o europskim radničkim vijećima).

Zakonom o europskim radničkim vijećima je u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena Direktiva 2009/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o osnivanju Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka koji obuhvaća poduzeća i skupine poduzeća na razini Zajednice radi obavješćivanja i savjetovanja radnika (preinačeno) (Tekst značajan za EGP) (SL, L 122, 16. 5. 2009.).

Međutim, nakon donošenja tako usklađenog Zakona, donesena je Direktiva (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca (Tekst značajan za EGP), (SL L 263, 8.10.2015.).

Svrha Direktive (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća je da, u kontekstu europskih strateških ciljeva zapošljavanja i integrirane pomorske politike, na transparentan i koherentan način osigura zaštitu radnih prava pomoraca, i to, pored ostalog, u materiji koja uređuje postupke obavješćivanja te savjetovanja radnika zaposlenih kod poslodavaca na transnacionalnoj razini.

Direktivom (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca (Tekst značajan za EGP), (SL L 263, 8.10.2015.), izmijenjena je, uz ostale direktive s područja radnih odnosa, i direktiva koja je u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena Zakonom o europskim radničkim vijećima.

U Republici Hrvatskoj se radni odnos pomoraca, odnosno članova posade broda uređuje posebnim zakonom koji uređuje odnose pomorskog prava, odnosno Pomorskim zakonikom (Narodne novine, br. 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13 i 26/15).

Člankom 125. stavkom 6. Pomorskoga zakonika, propisano je da odredbe toga Zakonika, međunarodnih ugovora, koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom Republike Hrvatske te objavljeni, te kolektivnih ugovora, koje uređuju radno-pravne odnose za pomorce u međunarodnoj plovidbi, imaju prednost pred odredbama Zakona o radu.

Međutim, pravo osnivanja europskih radničkih vijeća ili uspostava jednog ili više postupaka obavješćivanja i savjetovanja kod poslodavca koji obavlja gospodarsku djelatnost na razini Europske unije te kod povezanih poslodavaca koji obavljaju gospodarsku djelatnost na razini Europske unije, nisu za pomorce uređena posebnim propisima s područja pomorstva, odnosno na način kako to uređuje Pomorski zakonik, već se na pomorce, kao i na ostale radnike, u navedenoj materiji primjenjuju odredbe propisa s područja rada.

Naime, Zakon o europskim radničkim vijećima je, od njegova stupanja na snagu 2014. godine, poseban zakon s područja rada, čija je materija do tada bila uređena Zakonom o radu (Narodne novine, br. 149/09, 61/11, 82/12 i 73/13), odnosno njegovim je donošenjem izdvojena iz materije općeg propisa o radu u cilju sustavnog uređenja prava radnika na obavješćivanje i savjetovanje na transnacionalnoj razini.

Odredbom članka 4. stavka 1. Zakona o europskim radničkim vijećima, propisano je da se odredbe toga Zakona primjenjuju na radnike koji su zaposleni kod poslodavca koji obavlja gospodarsku djelatnost na razini Europske unije i koji ima sjedište u Republici Hrvatskoj te kod povezanih poslodavaca koji obavljaju gospodarsku djelatnost na razini Europske unije, ako poslodavac s vladajućim utjecajem ima sjedište u Republici Hrvatskoj.

Obzirom na to da navedena materija nije predmet uređenja Pomorskog zakonika, Zakon o europskim radničkim vijećima je propis koji se primjenjuje na i pomorce u dijelu kada uređuje materiju osnivanja europskih radničkih vijeća ili uspostavu jednog ili više postupaka obavješćivanja i savjetovanja kod poslodavca koji obavlja gospodarsku djelatnost na razini Europske unije te kod povezanih poslodavaca koji obavljaju gospodarsku djelatnost na razini Europske unije.

U pogledu razine zaštite radnih prava koju hrvatski pravni sustav već pruža pomorcima, kada je riječ o pravu radnika na obavješćivanje i savjetovanje na transnacionalnoj razini, Republika Hrvatska je država članica koja u svojem nacionalnom zakonodavstvu nije primjenjivala neobavezno isključenje pomoraca od odredbi Zakona kojim su preneseni zahtjevi tada važeće direktive o pravima radnika na transnacionalnoj razini, pa važećim Zakonom o europskim radničkim vijećima pomorci ili članovi posade broda nisu kao pravni subjekti isključeni niti je za njih propisana iznimka od primjene odredbi toga Zakona.

Stručni nositelj izrade ovoga propisa je tijekom postupka procjene učinaka propisa i samog normativnog postupka, a polazeći od ocjene da odredbe važećeg Zakona osiguravaju pomorcima ostvarivanje jednake razine prava kao i ostalim radnicima, donio odluku da bi u odnosu na zahtjeve Direktive (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća, postavljene u novim podstavcima kojima je dopunjen članak 10. stavak 3. Direktive, Zakon o europskim radničkim vijećima valjalo dopuniti u dijelu koji se odnosi na uređuje uvjeta za rad pregovaračkog odbora i europskog radničkog vijeća, ali na način da se ova razina prava osigura za sve radnike uključujući i pomorce (olakšano sudjelovanje i mogućnost upotrebe informacijskih i komunikacijskih tehnologija).

b) Osnovna pitanja koja treba urediti Zakonom

Radi postizanja općeg cilja, a to je implementacija Direktive (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca (Tekst značajan za EGP), (SL L 263, 8.10.2015.), u pravni poredak Republike Hrvatske, do 10. listopada 2017. godine, potrebno je ovim Zakonom:

- izmijeniti članak 2. Zakona radi točnog navođenja naziva Direktive 2009/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. i navođenja naziva nove Direktiva (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015., obzirom na to da se ovim člankom utvrđuje koje su direktive EU Zakonom o europskim radničkim vijećima prenesene u pravni poredak Republike Hrvatske,
- dopuniti članak 14. i članak 31. Zakona o europskim radničkim vijećima – (*Uvjeti za rad pregovaračkog odbora*) kako bi se osigurali uvjeti za lakše sudjelovanje na sastancima svim članovima pregovaračkog odbora i europskog radničkog vijeća, pa tako i članovima – pomorcima, i to upotrebom informacijskih i komunikacijskih tehnologija, sukladno zahtjevima Direktive (EU) 2015/1794.

c) Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Posljedice koje će donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o europskim radničkim vijećima proisteći su:

- ispunjenje međunarodne obveze Republike Hrvatske - implementacija Direktive (EU) 2015/1794 u pravni poredak RH, u propisanom roku i
- osiguranje odgovarajuće razine prava, odnosno uvjeta rada i zaštite prava pomoraca kao i za ostale radnike na koje se primjenjuje nacionalni, poseban propis koji uređuje postupke obavješćivanja i savjetovanja kod poslodavca na transnacionalnoj razini, a u skladu s europskim standardima.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provedba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o europskim radničkim vijećima neće imati utjecaj na Državni proračun Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O EUROPSKIM RADNIČKIM
VIJEĆIMA**

Članak 1.

U Zakonu o europskim radničkim vijećima (Narodne novine, br. 93/14), članak 2. mijenja se i glasi:

„Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose slijedeće direktive Europske unije:

- Direktiva 2009/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o osnivanju Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka koji obuhvaća poduzeća i skupine poduzeća na razini Zajednice radi obavješćivanja i savjetovanja radnika (preinačeno) (Tekst značajan za EGP) (SL, L 122, 16. 5. 2009.) i

- Direktiva (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca (Tekst značajan za EGP), (SL L 263, 8.10.2015.).“.

Članak 2.

U članku 14. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Središnja uprava dužna je planirati sastanke kako bi se olakšalo sudjelovanje svim članovima pregovaračkog odbora, a ukoliko ne mogu prisustvovati sastanku, dužna im je osigurati, ako je to s obzirom na okolnosti moguće, upotrebu informacijskih i komunikacijskih tehnologija, odnosno tehnologija koje omogućuju daljinsku komunikaciju.“

Dosadašnji stavci 3., 4., 5. i 6. postaju stavci 4., 5., 6. i 7.

U dosadašnjem stavku 5. koji je postao stavak 6., broj: „4.“ zamjenjuje se brojem: „5.“.

Članak 3.

U članku 31. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2., koji glasi:

„(2) Članovima europskog radničkog vijeća moraju se osigurati uvjeti za sudjelovanje na sastanku europskog radničkog vijeća, na način da se sastanci planiraju tako da se olakša njihovo sudjelovanje, uz osiguranje upotrebe informacijskih i komunikacijskih tehnologija, odnosno tehnologija koje omogućuju daljinsku komunikaciju, ako je to s obzirom na okolnosti moguće, u slučaju kada nisu u mogućnosti prisustvovati sastanku.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Izmijenjene su opće odredbe Zakona, kako bi bilo vidljivo da je ovaj nacionalni zakon sukladan zahtjevima Direktive 2009/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o osnivanju Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka koji obuhvaća poduzeća i skupine poduzeća na razini Zajednice radi obavješćivanja i savjetovanja radnika (preinačeno) (Tekst značajan za EGP) (SL, L 122, 16. 5. 2009.) i Direktive (EU) 2015/1794 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o izmjeni direktiva 2008/94/EZ, 2009/38/EZ i 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te direktiva Vijeća 98/59/EZ i 2001/23/EZ u pogledu pomoraca (Tekst značajan za EGP), (SL L 263, 8.10.2015.), koje su prenesene u pravni poredak Republike Hrvatske.

Sadržaj općih odredbi koje određuju predmet Zakona o europskim radničkim vijećima, upućuje na to da se ovaj propis primjenjuje i na radnike – pomorce.

Uz članak 2.

Člankom su dodatno uređeni uvjeti za rad pregovaračkog odbora, na način da se razina prava osigura za sve radnike, uključujući i pomorce, propisivanjem dužnosti središnje uprave da pri planiranju sastanaka, polazeći od prava članova pregovaračkog tijela na sudjelovanje na sastancima pregovaračkog odbora, osigura uvjete za lakše sudjelovanje svim članovima te upotrebu informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Uz članak 3.

Člankom su dodatno uređeni uvjeti za rad europskog radničkog vijeća, na način da se razina prava osigura za sve radnike, uključujući i pomorce, propisivanjem osiguranja uvjeta za sudjelovanje na sastanku europskog radničkog vijeća, na način da se članovima olakša sudjelovanje i omogućiti upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija, ako je to s obzirom na okolnosti moguće.

Uz članak 4.

Propisuje se stupanje na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

Ovim Zakonom se u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2009/38/EZ od 6. svibnja 2009. o uspostavi Europskog radničkog vijeća ili uvođenju postupka obavješćivanja i savjetovanja s radnicima kod poslodavaca ili povezanih poslodavaca na području Zajednice (preinačena) (SL, L 122, 16. 5. 2009.).

Uvjeti za rad pregovaračkog odbora

Članak 14.

- (1) Središnja uprava snosi troškove utemeljenja i rada pregovaračkog odbora.
- (2) Središnja uprava dužna je pregovaračkom odboru osigurati potreban prostor, osoblje, sredstva i druge uvjete za rad, uključujući i sredstva za naknadu plaće, troškove puta, smještaja i prijevoda.
- (3) Pregovarački odbor ima pravo, prije i nakon sastanka sa središnjom upravom, sastati se bez nazočnosti predstavnika središnje uprave, za što mu je središnja uprava dužna osigurati potrebna sredstva i mogućnost komunikacije.
- (4) Pregovarački odbor može o pitanjima iz svog djelokruga zatražiti mišljenje, odnosno stručnu pomoć stručnjaka, koji se može imenovati iz reda predstavnika reprezentativnih udruga sindikata koji djeluju na razini Europske unije, a koji mogu, na zahtjev pregovaračkog odbora, prisustvovati sastancima pregovaračkog odbora i središnje uprave kao savjetnici.
- (5) Središnja uprava snosi troškove jednog stručnjaka iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Za obveze središnje uprave iz ovoga članka solidarno odgovara i poslodavac iz članka 9. ovoga Zakona.

Uvjeti za rad europskog radničkog vijeća

Članak 31.

- (1) Članovima europskog radničkog vijeća moraju se osigurati uvjeti potrebni za ostvarivanje prava koja europskom radničkom vijeću pripadaju temeljem ovoga Zakona, kako bi kolektivno zastupali interese radnika zaposlenih kod poslodavca, odnosno poslodavaca iz članka 5. stavaka 1. i 3. ovoga Zakona.
- (2) Članovi pregovaračkog odbora i članovi europskog radničkog vijeća imaju pravo na izobrazbu uz naknadu plaće ako je to potrebno za ispunjavanje njihovih predstavničkih dužnosti na međunarodnoj razini.